

Spauda ir informacija

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 109/21
2021 m. birželio 22 d., Liuksemburgas

Sprendimas byloje C-439/19
Latvijas Republikas Saeima (Baudos taškai)

Sąjungos duomenų apsaugos teise draudžiamos Latvijos teisės nuostatos, pagal kurias už kelių eismo saugumą atsakinga institucija įpareigojama suteikti galimybę visuomenei susipažinti su duomenimis apie vairuotojams už kelių eismo taisyklių pažeidimus skirtus baudos taškus

Nenustatyta, kad ši duomenų atskleidimo tvarka yra būtina siekiamam tikslui – padidinti kelių eismo saugumą – įgyvendinti

Fiziniam asmeniui B už vieną ar kelis kelių eismo taisyklių pažeidimus buvo skirti baudos taškai. *Ceļu satiksmes drošības direkcija* (Kelių eismo saugumo direkcija, Latvija; toliau – CSDD) šiuos baudos taškus įtraukė į nacionalinį transporto priemonių ir jų vairuotojų registrą.

Pagal Latvijos teisės nuostatas, reglamentuojančias kelių eismą¹, informacija apie į šį registrą įtrauktus transporto priemonių vairuotojams skirtus baudos taškus prieinama visuomenei ir CSDD ją atskleidžia bet kuriam to paprašiusiam asmeniui, įskaitant ūkio subjektus siekiant pakartotinai naudoti, ir šis asmuo neprivalo konkrečiai pagrįsti savo suinteresuotumo gauti šią informaciją. Kilus abejonų dėl šių nuostatų teisėtumo, B pateikė konstitucinį skundą *Latvijas Republikas Satversmes tiesa* (Konstitucinis Teismas, Latvija), kad šis išnagrinėtų, ar šios nuostatos suderinamos su teise į privatų gyvenimą.

Konstitucinis Teismas konstatavo, kad vertindamas šią konstitucinę teisę turi atsižvelgti į Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą (toliau – BDAR)². Taigi, siekdamas išsiaiškinti, ar Latvijos teisės nuostatos, reglamentuojančios kelių eismą, suderinamos su šiuo reglamentu, jis Teisingumo Teismo paprašė paaiškinti kelių BDAR nuostatų apimtį.

Savo sprendime Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) konstatavo, kad **BDAR draudžiamos Latvijos teisės nuostatos. Jis nusprendė, jog neįrodyta, kad, be kita ko, atsižvelgiant į Latvijos vyriausybės nurodytą kelių eismo saugumo didinimo tikslą, būtina atskleisti asmens duomenis apie už kelių eismo taisyklių pažeidimus skirtus baudos taškus.** Be to, Teisingumo Teismo teigimu, tokių teisės nuostatų negali pateisinti visuomenės teisė susipažinti su oficialiais dokumentais ar teisė į informacijos laisvę.

Teisingumo Teismo vertinimas

Pirma, Teisingumo Teismas nusprendė, kad asmens duomenų apie baudos taškus tvarkymas yra „asmens duomenų apie apkaltinamuosius nusprendžius ir nusikalstamas veikas tvarkymas“³, kuriam dėl aptariamų duomenų ypatingo jautrumo BDAR numatyta didesnė apsauga.

Šiuo klausimu jis pirmiausia pažymėjo, kad informacija apie baudos taškus yra asmens duomenys ir CSDD atliekamas jų atskleidimas yra tvarkymas, kuris patenka į BDAR materialinę taikymo sritį.

¹ 1997 m. spalio 1 d. *Ceļu satiksmes likums* (Kelių eismo įstatymas; *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 274/276, 1997) 14¹ straipsnio 2 dalis.

² 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (OL L 119, 2016, p. 1).

³ BDAR 10 straipsnis.

Iš tiesų ši taikymo sritis yra labai plati ir šis tvarkymas nepriskiriamas prie šio reglamento taikymo išimčių.

Taigi, viena vertus, šio tvarkymo neapima išimtis, susijusi su BDAR netaikymu duomenų tvarkymui vykdant veiklą, kuriai netaikoma Sąjungos teisė⁴. Laikytina, kad vienintelis šios išimties tikslas – į šio reglamento taikymo sritį neįtraukti asmens duomenų tvarkymo, kai jį atlieka valstybės institucijos, vykdydamos veiklą, kuria siekiama užtikrinti nacionalinį saugumą, arba veiklą, kuri gali būti priskirta prie tos pačios kategorijos. Visų pirma tai apima veiklą, skirtą apsaugoti esminėms valstybės funkcijoms ir pagrindiniams visuomenės interesams. Su kelių eismo saugumu susijusia veikla nesiekiami šio tikslo, taigi jos negalima priskirti prie veiklos, kuria siekiama užtikrinti nacionalinį saugumą, kategorijos.

Kita vertus, asmens duomenų apie baudos taškus atskleidimas taip pat nėra tvarkymas, kurį apima išimtis dėl BDAR netaikymo kompetentingų institucijų atliekamam asmens duomenų tvarkymui baudžiamosios teisės srityje⁵. Teisingumo Teismas konstatavo, kad atlikdama minėtą duomenų atskleidimą CSDD negali būti laikoma „kompetentinga institucija“⁶.

Siekdamas nustatyti, ar galimybė susipažinti su asmens duomenimis apie kelių eismo taisyklių pažeidimus, kaip antai baudos taškais, yra asmens duomenų apie „nusikalstamas veikas“⁷, kuriems suteikta didesnė apsauga, tvarkymas, Teisingumo Teismas, be kita ko, remdamasis BDAR geneze, konstatavo, kad ši nuostata reiškia tik baudžiamojo pobūdžio pažeidimus. Tačiau aplinkybė, kad Latvijos teisės sistemoje kelių eismo taisyklių pažeidimai laikomi administraciniais nusižengimais, neturi lemiamos reikšmės vertinant, ar šie pažeidimai patenka į sąvoką „nusikalstama veika“, nes tai yra savarankiška Sąjungos teisės sąvoka, kuri visoje Sąjungoje turi būti aiškinama savarankiškai ir vienodai. Taigi priminęs tris kriterijus, kurie yra svarbūs vertinant, ar pažeidimas yra baudžiamojo pobūdžio – teisinį jo kvalifikavimą pagal nacionalinę teisę, pažeidimo pobūdį ir suinteresuotajam asmeniui gresiančios sankcijos griežtumo laipsnį – Teisingumo Teismas nusprendė, kad **aptariami kelių eismo taisyklių pažeidimai patenka į sąvoką „nusikalstama veika“, kaip ji suprantama pagal BDAR**. Dėl pirmųjų dviejų kriterijų Teisingumo Teismas konstatavo, kad net jei pažeidimai pagal nacionalinę teisę nėra laikomi „baudžiamaisiais“, jie gali būti tokie atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį ir, be kita ko, į sankcija, kuri gali būti skirta už tokį pažeidimą, siekiamą tikslą nubausti. Nagrinėjamu atveju skiriant baudos taškus už kelių eismo taisyklių pažeidimus, kaip ir kitomis sankcijomis, kurios gali būti už juos skirtos, be kita ko, siekiama tokio tikslo nubausti. Dėl trečiojo kriterijaus Teisingumo Teismas pažymėjo, kad baudos taškai skiriami tik už tam tikro sunkumo kelių eismo taisyklių pažeidimus, taigi už juos gali būti taikomos tam tikro griežtumo sankcijos. Be to, paprastai tokie taškai skiriami papildomai, kartu su už tokį pažeidimą pritaikyta sankcija, ir šių taškų sumavimas sukelia teisinių padarinių, tam tikrais atvejais net draudimą vairuoti.

Antra, Teisingumo Teismas nusprendė, kad **RGPD draudžiamos Latvijos teisės nuostatos, pagal kurias CSDD įpareigojama suteikti galimybę visuomenei susipažinti su asmens duomenimis apie transporto priemonių vairuotojams už kelių eismo taisyklių pažeidimus skirtus baudos taškus, nereikalaujant, kad asmuo, prašantis suteikti galimybę susipažinti, įrodytų, kad turi konkretų interesą juos gauti**.

Šiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas pažymėjo, kad Latvijos teisės aktuose nurodytas kelių eismo saugumo didinimas yra Sąjungos pripažintas bendrojo intereso tikslas, taigi valstybės narės gali kelių eismo saugumą laikyti „užduotimi, vykdoma viešojo intereso labui“⁸. Vis dėlto nenustatyta, kad Latvijos asmens duomenų apie baudos taškus atskleidimo

⁴ BDAR 2 straipsnio a punktas.

⁵ BDAR 2 straipsnio 2 dalies d punktas.

⁶ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuria panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR (OL L 119, 2016, p. 89) 3 straipsnio 7 punktas.

⁷ BDAR 10 straipsnis.

⁸ BDAR 6 straipsnio 1 dalies e punkte nustatyta, kad asmens duomenų tvarkymas yra teisėtas, jeigu jis yra „būtina[s] siekiant atlikti užduotį, vykdomą viešojo intereso labui <...>“.

tvarka yra būtina nurodytam tikslui pasiekti. Iš tiesų, viena vertus, Latvijos teisės aktų leidėjas yra nustatęs daug veikimo būdų, kurie jam būtų leidę kitomis atitinkamų asmenų pagrindines teises mažiau ribojančiomis priemonėmis pasiekti šį tikslą. Kita vertus, reikia atsižvelgti į duomenų apie baudos taškų jautrumą ir į tai, kad dėl jų atskleidimo visuomenei gali būti stipriai suvaržytos teisės į privatų gyvenimą ir į asmens duomenų apsaugą, nes šis duomenų atskleidimas gali sukelti visuomenės nepritarimą ir dėl to atitinkamas asmuo gali būti stigmatizuojamas.

Be to, Teisingumo Teismas konstatavo, kad, atsižvelgiant į **šių duomenų jautrumą ir šio pagrindinių teisių suvaržymo stiprumą, šios teisės yra viršesnės tiek už viešąjį interesą turėti galimybę susipažinti su oficialiais dokumentais**, kaip antai nacionalinių transporto priemonių ir jų vairuotojų registru, tiek už teisę į informacijos laisvę.

Trečia, dėl tų pačių priežasčių Teisingumo Teismas nusprendė, kad **BDAR taip pat draudžiamos Latvijos teisės nuostatos, kiek pagal jas CSDD leidžiama duomenis apie transporto priemonių vairuotojams už kelių eismo taisyklių pažeidimus skirtus baudos taškus atskleisti ūkio subjektams, kad šie galėtų juos pakartotinai naudoti ir atskleisti visuomenei.**

Galiausiai, ketvirta, Teisingumo Teismas pažymėjo, kad pagal Sąjungos teisės viršenybės principą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, gavusiam skundą dėl Latvijos teisės nuostatų, kurias Teisingumo Teismas pripažino nesuderinamomis su Sąjungos teise, draudžiama nuspręsti, kad šių nuostatų teisiniai padariniai lieka galioti, kol bus paskelbtas galutinis jo sprendimas.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127